

A' ROMAITSASZARI ÉS AP. KIRÁLYI FELSEG-
NEK, KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBŐL Kedden 2. Októberben 1792.

B É T S.

A' Himlőben feküdt Fő Hertzegetskék szerentsé-
sen meg gyógyultanak és fel-kötenek.

Holnap után, mint a' ditsőségesen uralkodó
F. Tsászár (neve napján, igen nagy innep és gála
lélzen Béts Várobsában. A' Redout palotában bál,
az Udvari Téátromon pedig egy ujj Opera és Bal-
lét fog adattatni, 's a' miot mondják *Illuminatiók*
is fognak lenni. Ugy haljuk, hogy Felséges Asz-
fzonyunk is igen gyönyörűséges készületeket tétet
ezen innep naphoz előre.

Baró Thugut elindult már Bétsből Luxemburg
felé, a' Frantzia dolgok miatt itt tartatandó *Cong-*
ressusra. — E' fog az a' *Congressus* lenni, mely-

nél mostanság nevezetesebb alig lehetett, és a' mellytől Europa nagyobb következéseket várhattott volna.

Nem régiben a' Bétsben már régeen fenn álló úgy nevezett *Orientalis Academiából* Titt. Dombai Ur született Magyar Bárá *Herbert* mellé a' Konstantzinápolyi Ts. és Kir. Követség tagjának küldettetett. Ezen *Orientalis Academiában*; a' mint már tsak a' neve is mutattya, az Ifjak gyakoroltatnak, kivált-képpen a' *Napkeleti nyelvekben*, a' Követségre és kereskedésre tartozó dolgokban: Ha valamely magát erre szentelt Ifjú, az első próba esztendőben talentumainak nyilvánóságos bizonyosságait adta, azonnal Tsászári fundációra felvétetik, és mind addig azon tanul, míg magát egéziázen ki-formálván, *Napkeletre*, a' kereskedő városokra, vagy a' Török birodalomnak más részeibe *Consulnak*, vagy Követség tagjának ki-küldetetik. Ezen *Academiába* tsak ifju emberek mint egy 14 esztendős korokig vétettetnek-fel. Erre eddig többnyire inkább tsak Németek adták vala magokat. Mint egy 5 napokkal ez előtt Erdélyi fő Kantzellárius Gr. *Teleki Sámuel* ő Exc. ja ezen dologban a' Felsőges Udvarnak azt a' kegyelmes végezését nyerte-ki, hogy ennek-utánna ezen *Napkeleti Academiába*, a' két Magyar Hazából is minden olyan Ifjak, a' kiáben az ide meg-kivántató minémüségök fel-találtatnak, minden vallásra való tekintet nélkül fel-vétettefsenek.

Eger Sept. 12-dikén: — A' nállunk Verbunkon lévő Hadnagynak meg-veréséért bűnbe keveredett Déákoknak, a' Fels. Kir. Hely tartó Tanács a' következendő büntetést méltóztatott rendelni: Ketten az Oskolákból ki-tsapattatván katonákká rendeltettek, és a' Verbunknak, mellynek a' Fejét a' mi-nap olly gyalázatosán vették meg, adattattak által; heten, — — — — — ugy korbátsoltattak, és tömlöztöztették meg, hogy minnyájan ugyan egy formán 8 napokig ültek a' hive-sen, azonban a' neimtelenek mind bé zárattatások előtt, mind az után 12 ütés korbátsokat vettek vi-tézkedéseknek jutalmául, — — — — — mihent az executzióra ki-rendelt Kir. Fő Director-nak ide érkezését meg-hallották, önként katonákká lettek, rettegven az érdemlett büntetéstől: —

Maros Vásárhely Sept. 8-dikén: Library, Minek-utánna a' múltt hetekben minden próbákon által-ment volna az idevaló tanuló Ifjúság, tepnap vet-ték-el az érdemesek a' Királyi kegyelemből eszten-dőnként osztogattatni szokott ajándékokat: Dél u-tánni 3 órakor, egybe-gyült az egész Ifjúság az Oskolákhoz; oda jöttek számos úri, és más Ven-dégek, kiknek jelenlétekben először a' dologhoz al-kalmaztatott rövid Beszédet mondott *Száva Péter* ne-mes Ifjú, azután olvastattak az érdemesek' nevei, kik közzül, az Ékesen szóllást tanulókból (Rheto-rok) az ajándékot el vették: *Báró Josika János* Urfi, *Ferentzi István*, és *Jósa György* nemes Ifjak. A' Vers kötésből (Poésisből); *Posonyi Antal*, *Száva Péter*, és *Nemetzki Antal*. A' Syntaxisban: *Ferentzi Elek*, *Vertig Gábor*, és *Lendvai János*. A' Gram-matikában: *Jánosi Mojses*, *Mikó József*, és *Ferentzi József*. A' Principiában: *Gróf Sárhegyi Lázár József*, és *Jósa János*, és *Lendvai Ignácz* Nemes Ifjak. A' Principiára készülők közzül: *Fekete Antal*, *Már-tonsi Sándor*, *Török János*. "

Hadi és politikai külső Országai történetek.

Hollandia. — A' *Berlini* és *Bétsi* Udvarok valamint más *Europai* Országok Fejedelmét, így szintén a' *Hollandiai Rendeket*-is meg-hívták vala, a' *Frantziák* ellen való *Coalitio*ba való bé-állásra. A' *Hollandiai Rendek* nem fogadhatták-el ezen hivatalt. Az ő erre tett feleleteknek summája ez: — „ Ezen meg-hivattatást úgy nézik a' *Hollandiai Hatalmas Rendek*, mint a' *Bétsi* és *Berlini Udvarok*' hozzájuk való barátságának egy bizonyos jelét, mellyet nem gondolják, hogy semmi által jobban vilzszonozhassanak, mintha a' magok gondolatját ezen dolog iránt egyenes bátorsággal nyilvánosságossá tézik. „

„ A' *Hollandiai Hatalmas Rendek* úgy gondolkoztanak előbb, hogy nékiek egy közönséges békelességnek fenn-tartására tzélozó Szövetség ajánlatik, mellynek el-fogadására magok-is a' *Hatalmas Rendek* ezer örömmel szíttének volna, ha ugyan ekkor meg nem fordúlt volna az eszekben, hogy ezen közönséges békelességnek óltalmazására tzélozó Szövetség ekkor ajánlatik nékiek, a' midőn már ezen békelesség szzerentsélenül fel-bontatott. „ — „ A' *Hatalmas Rendek* így gondolkoznak, hogy a' *Fejedelmek*, az egyenéségnek és igazságnak közönségesen meg-esmertett fundamentomai szzerint, senkit meg nem bánatnak az által, ha magok között az előtt kötnek egy más óltalmazó Szövetséget, minek-előtte egy más valamelly *Fejedelem* magát az ő ellenségeknék lenni ki-jelenti. De éppen nem így lenne a' dolog, ha valamelly *Fejedelem* akkor állana belé ezen Szövetségbe; a' midőn már az öszve szövetkezett *Fejedelmek* ellen valaki hadat izent, hanem ha ugyan ezen hadtól ő-is fenyegettenék. De továbbá; változhatatlan *Systemája* *Hollandiának* az, hogy semmi némü *Hatalmasságnak* okot ne adjon arra, hogy az magát ő általa meg-bántatottnak lenni tartsa: —

tsa: — mind ezekre az okokra nézve meggyöztetve vagynak a' *Hollandiai Hatalmas Rendek* az iránt, hogy a' *Pruszszus Király és Császárság Felségek* nem fogják azt nékiek rosziz neven venni, hogy ez alkalmatossággal tzéljoknak elő mozdittására segittségül nem lehetnek. Egyéb aránt a' *Traktátnak* bé-töltésére, és az *Europa' közönséges békelségére* tzelőző *Systemának* óltalmazására ők sem fognak semmit el múlatni 's a' t. „

Frantzia Ország.

Tudjuk hogy a' 10-dik *Augustusi* történetek után a' *Nemz. Gyűlés* valamint minden *Departamentomokhoz*, ugy a' táborokhoz is *Commissáriusokat* küldött vala, kik a' *Nemz. Gyűlésnek* mindenekről bizonyos tudósításokat tennének. A' *Chaloni* táborhoz küldött *Commissáriusok* közzül egyiknek jelentése *Sept. 10* dikén olvastaték fel a' *Nemz. Gyűlésben*, mellynek ez a' summája: — „

„A' *Chalons* felé menő *Commissáriusok* azt kezdték észre venni a' magok útjokban — hogy a' táborhoz takarodó fegyveres népnek száma kitsinyedni kezdett légyen — hogy a' *Verdün* várából a' *Pruszszus Király* által ki-botsáttatott *Frantziák*nak engedelmet adván *Feldmarchal Lukner* az *Ország*nak belső részeibe való bé menetelre, ezek még igen nagy veszedelmeket szülhetnének a' *Hazának*; mivel ezek az *Országban* mindenütt hirdetnék azokat a' kegyelmességeket, melyeket a' *Pruszszus Király* hozzájuk meg-mutatott, és a' mit előttök közönségessé tetetett u. m. hogy a' *Frantziák* ellen öszve szövetkezett *Fejedelmeknek* éppen nem a' volna tzéljok, hogy a' *Frantziákat* háboru által meg rontsák, hanem csak hogy 16 dik *Lajost* a' *mag* Királyi székébe ismét belé ültessék. Nem volna veszedelmesebb dolog semmi, mint a' már megvakittatott *Frantziák*nak az e' féle hasznos igazságokat tudokra adni, mivel fájdalom! nem minden *Frantziák* látnak még olyan meszszre, mint azok a' „

a' kik végezetre a' *Despotismust* tsak ugyan a' földre verték. (Bár tsak a' 10-dik Aug. és 3-dik Sept. ri mézfárlásokat hagyták volna-el ezek a' mézfárló szabad emberek, és úgy ditsekednének azal, hogy a' *Despotismust* a' földhöz verték.) „ — „ Továbbá „

„ Meg-látogatván a' *Commissáriusok Luknert Chalonsban*, tölle tsak valami igen kevés jelentésű válószit nyerhettének, és előttük *Lukner* nem tett az Ország illy terhes bajainak folytatására alkalmasnak lenni — az ő emlékezete annyira elgyengült, hogy az előtt 24 órával ki-adott parantsolatira nem emlékezik. Midőn a' *Commissáriusok* azt kérdezték volna tölle: hogy álljon a' *Chalons* mellett őszve gyűléndő tábor fekvése? — ezen kérdésre tsak azt felelte, hogy még ehez semmi készületek nem tétettének. „ — „ A' *Departamentom* előljárói között hasonló lankadságot tanáltanak a' *Commissáriusok*, és semmi ollyas nagy probát vagy fontos rendelést töllok, mely a' nép bátorságát-is elektrizálhatná, nem szemléltének. Ugyan ezért egy *Proclamációt* tétettének a' *Commissáriusok* a' nép közt közönségessé, és a' *Departamentom* előljáróit le-tenni szándékoznak. Az egész *Departamentomban* tsak egy *Prieur* nevű jó Patriótára akadtanak. Nintsen sem puskapor, sem gollyóbis, sem eleség elégséges. A' *Hadi Commissáriusok* a' tábornál ritkák. Az egész *Chalonsban* tsak egy tábori *Commissáriusra* tapáltak, és ebben sintsen valami tehetség és patriótaság. A' *Soassoni* tábornál a' kényér sütők dolgában vagon nagy fogyatkozás. „

A' ki a' *Frantzia Commissáriusoknak* ezen jelentését és a' több ehez hasonlókat meg-olvasta, ugyan mitsoda szerentsés ki-menetelt ígérhet a' *Frantziáknak*? — Ezen jelentés Sept. 9-dikén tétett a' *Soassoni* és *Chaloni* tábortól a' Nemz. Gyűléshez, 's ha még ekkor semmi jó készületeik a' *Frantziáknak* nem vóltanak, vallyon mivel állottanak volna tsak egy 50-ezer fejből álló *Austriai*

és Pruzszus Seregnek-is elejébe. Pedig a' Páris alá indúlt egyesült Sergeket 80-ezerre számlálják, a' mellyeknek nagyobb része Septembernek 14 dikére már, a' közönséges hírek és Levelek szerint bérontott vólt a' *Lotharingiából Cémpaniába* vezető paszszusokon, és igen közel járt *Chalozhoz*. — Azt is meg jegyezhetjük ezen jelentő Levélről, hogy midön ebből a' Nemz. Gyűlés előtt olvastatott volna, hogy a' *Chalozba* küldetett *Commissáriusok* a' Departamentom előljáróit le akarnák tenni, ezen még a' Nemz. Gyűlés tagjai közzül is sokan boszszankodtanak, mint igen nagy vakmerő bátorságon, holott maga a' Nemz. Gyűlés-is olyan rend felett való hatalmat adott a' külömb külömb féle Departamentomokba küldetett *Commissáriusoknak*, hogy minden nékiek nem tettő előljárókat kedvek szerint le-hányhassanak, a' lakosoknak házaikban szabadon vizsgálódhassanak, 's több e' félék. Egy küsség tsudállatos-is, hogy egyik Departamentombéli előljárók, mint ezek a' Párisi Departamentombéliek vóltanak, a' más Departamentombéliekét hivataljokból le-rakhassák.

Sept. 11-dikén] egy olyan tudósítás olvastaték fel a' *Chaloni* tábori *Commissáriusoktól* a' Nemzeti Gyűlésben, hogy ez akár mi módon a' fegyveres fokaságnak *Chalozs* mellett való öszve gyűlését akadályoztassa meg, mert külömben az eleségnek nem léte miatt lehetetlen lészén az éhséget el-kerülni. — Illyen készülétei vagynak a' *Jákobitáknak*, még is öök akarják a' törvényes Fejedelmeket Királyi székeiktől meg-fosztani. Nagy vakmerőség! — És illyen körülállások között szándékoztanak *Francia Ország*nak 1200 *Nemzeti Deputátusai* Sept. 20-dikára *Párisban* a' *Nemzeti Conventióra*, egy tsupa új Uralkodás-formájának fel-állítására, öszve gyülekezni. Már egy két napok alatt meg-haljuk mi lehetett ezen hatalmas *Nemzeti Conventzióból*. Sokaknak el-vette a' *Braunsváigi Hertzegnek* Páris alá való sietése, ezen *Solonok* közzül, az ő *Párisba* való vágyodásokat.

Már egy néhány naptól fogva hallatott az a hír *Berlinből*, hogy a' Pruszszus Király' háza az ő haza menetelére készítettének, sőt hogy a' Pruszszus Státusok, a' Királynak és a' 2 Király fiának haza való meneteleket kívánnák. Most ismét azt haljuk ujjabban, hogy bizonyosan is meg határozta vólt legyen a' Király a' maga rövid időn való haza menetelét, de a' mely szándékát rész szerint a' Párisi ujjabb iszonyú gyilkosságok, rész szerint pedig annak meg-értése változtatták meg, hogy a' magokat igen el-bízott *Jákobiták*, a' Sept. 20-dikára öszve gyűléndő *Nemzeti Conventióban*, legelőbb is a' Frantzia Királynak Koronájától való tökéletes meg fosztatását, szándékoztanak legyen végre hajtani.

Páris 15. Sept. — A' *Verdün* városából a' Pruszszus Király által épségben haza botsáttatott Frantzia Regement, a' *Braunsváji Hertzegről* az Országban egyet 's mászt beszélvén, a' sokaságnak egy részében bizodalmat, másban pedig félelmet gerjesztett ezen Hertzeghez. Ezt a' mostani Frantzia Uralkodók észre vévén, az egész Regementet árestomba téteték. — Az egyesült Seregek által el foglaltatott városokkal való levelezés is egész Frantzia Országban meg-tiltatott. — Mind ezek arra való maximák, hogy az egyesült Fejedelmeknek a' meg-győzöttetett Frantziakkal való kegyelmes bánása, a' nép között ne legyen közönségelsé. — *Páris* körül minden *Allék* körül való, és egyéb élő fáknak nemei le vagdaltatnak, és meg-engedtetett a' Ministeriumnak, hogy ez minden épületeket *Páris* körül, mellyek a' városnak óltalmazását akadályoztathatnák, az épületek tulajdonosait ki-fizetvén, le-rontathasson.

Az *Anglus Követ* minek-előtte *Párist* oda hagyta vólna, bútsú venni a' Királyhoz kívánczozott. Ez ugyan terhes kívánczóság vólt: de nem mérték még-is meg-tagadni a' Frantzia *Solonok*, attól tartván, ne hogy Angliának a' kedvetlenségre
ez

ez által is okot szolgáltassanak. A' Követtel együtt azok a' *Commissariusok* is mind jelen valának a' Királynál, kik az ő oda való el-kisérésére rendeltettek vala.

— — — — — Egyéb aránt a' Királyi Familia még ekkor-is tsak a' maga előbbi lak-helyén, és előbbi állapotjában vala.

A' *Frantzia Hatalmasok* már a' *Sárdinai* Királyt-is belé elegyítették a' háboruba. Sept. 15-dikén teve a' Külső Minister, ama tsak Aug. 10-dike előtt is *Párisi* módi ujjság-író, *Lebrün*, a' N. Gyűlésben ezen jelentést, hogy a' Déli Frantzia Sergek Vezéréhez Gen. *Monteskiöhöz* olyan parantsolatot indított légyen Sept. 8 dikán a' Frantzia Ministerium, hogy a' *Sárdinai* Király Országára, mint ellenség, nyomuljon bé. Fundamentomúl ezen lépésének, a' következő okokat adta a' Ministerium: — „Ezt a' *Sárdinai* Királlyal való háborunak el kezdését, a' Frantzia Státus betsüllete és bátorsága tették szükségesé — erre minket a' *Sárdinai* Király maga hívott, midőn a' több Királyokkal együtt, a' mi *Constitiönk* ellen való gyűlölséget, ő is kijelentette — az ő Udvara, az Emigránsoknak leg-első szabad maradandó helye vala — itt kovátsolták a' magok ölzve esküvéseket, innen indult ki előbb az ő fegyveres rebellis Hordájok, melly az után a' *Mofella*, *Schelde*, és *Rénus* vizeinek partjain el széledett — haszontalan szó-szaporítás lenne azokat a' méltatlanságokat elő számlálni, mellyeket a' Frantziák 3 esztendőktől fogva *Sárdiniától* szenvedtenek — a' *Sárdinai* Király maga hadat izent a' Frantziák ellen akkor, midőn a' Frantzia Nemzet *Felségét*, az ő Követének szeméjében, meg mutskolta, a' melly Követ igen alaton módon árestáltatott *Sárdiniában* — midőn a' *Montmeráni* erőlségeket a' régi *Trakták-*

nak ereje ellen, fegyverekkel meg-rakta, és Szavoyd-ban minden féle ellenséges készületeket tétetett — midőn továbbá a' Tyrannusok istentelen *Ligajába* (ez a' *Minister* szava) belé állott, az Auslriai Sergeket a' maga Státussiba hívta, és a' maga fő Várolsa mellett ezeknek fekvő helyet, *Lágort*, mutatott. „

„ Maga-viseletének szépítésére nem hozhatja elő a' *Sárdinai Király* a' mind ezeknél sokkal későbbre történt 10-dik Augusztusi dolgokat: mellyek csak ugyan nevelték az ő gyűlölségét; mert mihelylest azoknak híre *Turinban* meg-érkezett, mindjárt nagy és holtszas tanátskozás tartatott az iránt, hogy vallyon réa üszenek é a' *Sárdinaiak* a' *Frantziákra*? — és ha szintén ekkor meg-határozatott is, hogy nékiek ezzel még késni jó lészen; mi csak ugyan ne engedjük magunkat ez által megsalattatni. mivel — *igy szoll a' Ministeriom* — a' *Frantziák* ezen ellenségének nem az akarátja, hanem az ereje szenved fogyatkozást — az ő mérge nintsen le-tsendesedve, hanem csak tehetetlen. „

„ Gyakran másnak meg-támódása, magunknak leg-jobb óltalmazása: és éppen így vagyunk mi most *Frantziákul* a' *Sárdinai Királlyal*. Ha az ő tettetett és hitetlen *Neutrálismusa*t örökké csak betsüllettel néznők, egy szép táborunkat, mellynek más helyen jó hasznát vehetnők, ez által csak hevertetnők, míg az alatt ezen *Fejedelem* a' maga erejét a' mi ellenségeinkel öszve foglalván az *Alpes* hegyeinek nevezetesebb paszszusaít, nékiek által engedné, és minket mind addig félelemben tartana, a' míg néki kedve szerint réánk ütni tétzeni fogna. Ezen környül-állások között nints egyéb mit tsináljunk, hanem hogy a' *Frantziákat* így el-alatni akaró ellenségünket hadakozásra kényszerítsük. A' melly végre már *Sept. 8 dikán*, a' *Sárdinai Kélek* mellett fekvő *Frantzia Sergekhez* a' parantsolat el-is küldtetett. Ugy fogja pedig a

Bé-töltetű Hatalom a' maga rendeléseit tenni, hogy ezen Sergek fontos fordulásokat tévén, az *Alpes* hegyeket a' Szabad Frantziák és az Olofz Országgi Tyrannusok között el-válosztó Sorompókká formálhassák 's a' t. „

Ugyan ennek alkalmatosságával így folytatta továbbá ezen Minister az egészsz Frantzia Ministerium nevében a' maga jelentését: — „A' mi Pátrióta Leveleink azzal a' hirrel kedveskednek, hogy már egészsz *Szavoya* a' mi Sergeink kezében vagyon. „ — „*Spanyol* Ország a' 10 dik Augustusi történetek miatt rend kívül meg-boszszaunkodván, haddal készül igen erősen Frantzia Ország ellen, 's már meg-is parantsolta a' mi Követünknek *Madritban*, hogy innen el-takarodjék. „

Már egy néhány napoktól fogva a' külső Levelekben is arról tudósítatunk, hogy Marschal *Monteskió* bizonyoson bé ütött légyen a' *Sárdinai Király* tartományaira. Azonban a' tisztek itt is erősen távoznak a' Frantzia Regementekből, és mennek által, a' *Sárdinai* Sergekhez. — A' *Turinban* tartozkodó Frantzia *Emigráns* nemeseknek és Papoknak száma réá mengyen 4 ezerre. A' Papok közzül mindazonáltal igen sokan, a' minden féle szükségtől és szenvedéstől kényszerítettvén, ezen napokban Frantzia Országba visszla mentenek, —

A' több megmaradtak igen nagy nyomorusággal élnek a' *Sárdinai* tartományokban, noha a' *Turini* Ersek semmi szorgalmatosságot el nem múlat, hogy nékiek a' Miszésre bőv alkalmatosságot szerezhesen, és azt lehet mondani, hogy ezen szegény Isten szolgálai tsupán tsak ezen vékony keresetből kéntelenitetnek táplálni magokat. — Más felől is tsupa nyomoruságot hallunk ezen szegény *Emigráns* Papokról. — *Ostendében* a' napokban 50 ilyen hajós legény (*Mátroz*) köntösbe öltözködött Papok szállot.

szállottanak ki egy hajóról — *Tréviren*-is közelebb-ről egyszeriben 4 százan érkezének-meg.

Az *Orléáni* Hertzeg réá únván eddig való nevezetére, más nevet kívánt magának a' *Párisi* mostani Tanátstól, és a' *Párisi Prokurátor* *Mánuel* jóvaslásából ezen uj névet nyere magának: — *Egyenlőség* *Josef Filip Lajos.* „ Az ő Palotája pedig *Revolutió* kerijének nevezteték.

A' *Spanyol Udvarról* azt irják, hogy mind a' szárazon, mind a' vizen, igen félelmes készüléket tétet a' *Frantziák* ellen. — A' *Barcellonai* kikötő helyben 39 hajói feküsznek készen, mellyek közzül 16 nagyobbak 48 — a' 12 közep szerűek 32 — a' kisebbek pedig 12 és 20 ágyukat hordoznak. Ezek mellé 27 gyújtó hajók vagynak rendeltetve, és ezen egész hajós Sereg 2 részekre, vagy 2 *Eskadrokra* vagyon osztatva, mellyekhez még egy 17 hajókból álló *Portugalliai* hajós Sereg is fog ragasztatni, mellyek együtt fognak a' *Frantziák* ellen a' tengerre ki-szállani. — Az *Admirál*, vagy fő *Tengeri Vezér Zászlója* Sept. 21-dikén szenteltetett fel a' *Tarragonai Érsek* által. Ezen Zászlón ilyen irások olvastatnak. Egy felől: *Pro Deo et Salute Regum* — a' más felől pedig: *Subvertetur Babilonis impiæ nomen.* — *Tsak* ezen két felyől való irásokból is meg-lehetne esmerni, hogy ezen hajós Sereg a' *Frantziák* ellen készül. — Midőn a' nevezett *Érsek* ezen Zászlót fel-szentelte, igen fontos beszédet tartott a' *Subordinatió*nak ditséretére, 's egyszerismind igen eleven színekkel le-irta a' Szabadságnak mái *Apostolait* is.

A' Bétsi fő Hadi Kantzelláriáról ki-adatott hadi történetek.

„ *Gen.* Gróf *Klerse* Sept. 12-dikén kezdetett azoknak a' *La-Croix* felé vivő palizsusoknak keresztül való vágatásához, mellyeket a' *La-Croix* mellett fekvő *Frantzia* Sergek előre bé-töltöttek vala. Ezen munkával Sept 13-dikára az *Austriai* Sergek

Sergek annyira készen valának, hogy a' *Lotharingiából La-Croix* felé vivő paszszus tökéletesen megnyittatva vala. „

„ A' Frantziák Generálisa *Dumurier* maga személynesen vezérlette azokat az egy néhány ezerből álló Sergeket; a' mellyek a' mi szélső vigyázó Sergeinkre Sept. 14-dikén jó reggel réájok ütöttek. A' Frantzia Sergek már az erdőkbe bényomúltanak vala, a' midőn a' miéinkeknek segítségére 2 Batalion gyalogság és egy Svadron lovaság megérkezvén, a' Frantziák nem tsak az erdőtől visszaverettednek, hanem *La-Croix*-is, melyet egészen a' magok óltalmak alá vettek vala, elhagyni; és magokat *Grândpré* felé visszavonni kéntelenítették. — Az ellenség vesztese még most nem határozható meg: de elég az; hogy az el-fogattattnak vallás-tétele szerint, tsak az egy *Párisi Batalion* 40 el-esteknél többet hurtzolt magával vissza. „

„ Nékünk legnagyobb kárunk, mellyet ez alkalmatossággal vallottunk, vólt Hertzeg *Ligne*, a' ki ennek alkalmatosságával, meg-menteni nem tudó vitézségének jutalmául, kereszt helyett, halált tanála. Ezen Obersterben azt a' szerentsés vitézt vesztette el az Aukriai Felséges Udvar, a' ki *Joséf* Császártól *Sabátz* mellett, II-dik *Katalintól* pedig, mint *Volontér*, *Ismail* mellett, abban a' mi emlékezetünkre leg-véresebb ostromban, mellyben legalább-is 10 ezer emberek kontzoltattanak-fel, nyert vólt magának keresztet. „ — „ Ezen vitézt, a' mint *Gr. Klerfe* írja; sajnálja az egész tábor. Hát az atyafiai hogy ne sajnálnák! Ezen Hertzeg az által tanálta véletlen halálát, hogy a' Frantziák ágyuzó Sergeivel, tsak egy néhányad magával önként szemtől-szembe szállott. Ilzonyu bátorság! „ — „ A' mi vesztésünk a' tiszték között tsak egyedül ő benne állott, meg-sebessített és meg-ölettetett köz-embereink; valami 50 re mennek. „ — Ennyiből áll az edgyesült Sergeknek a' Frantziákon való győzedelme Sept. 14-dikéig. De ez még eddig tsak egy előre

előre való bizonyos tudósítás, és itt sem a' *Braunsvüjgi Hertzeg*, sem a' *Kohenlohe* táborozásairól nintsen semmi emlékezet is, hanem itt csak a' Gen. *Klerfe* alatt lévő *Austriai Sergeknek* mozdulásairól vagyon szó, mellyeket leg-felleyebb is 10-ezertől fogva 12 ezer fejekre lehet számlálni. „

A' *Braunsvüjgi* és *Hohenlohe* Hertzegek táboraitól várjuk tehát a' fontosabb hadi tudósításokat. Azonban pedig minden a' mit ma innen irhatunk tsupa bizontalanság, és csak olyan hír, a' mellyről még a' jövő postán irhatunk valami bizonyost. Mi, le-irjuk ezen bizontalanságokat most csak úgy, a' mint a' külső *Levelekből* vettük: „

„ *Koblentz* 18. Sept. — Ma éppen estve érkezék ide az a' hír, hogy *Hertzeg Brunsvüjg* közötti lépései után, *Sz. Menchould* és *Chalons* között *Cámpánáiban* a' *Lukner* Sergeire réa ütven, ezeket Sept. 16-dikán tökéletesen meg-verte. Ugyan ezen jelentéssel botsátotta egy tudósítását *Generál Sröder* is *Luxemburgból* ide *Koblentzbe*. „ — Ezen tsatákról való bizonyos hírről légyünk még egy kevés illendő várakozással.

A' *Saarlouis* város-béliek mérges ki-ütéseket tésznek a' *Treviri Válofzó Papi Fejedelem* földére; mellyről ezeket irják közelebből: — „ A' *Treviri Vál. Fejedelem Mertzig* nevü határ szélen lévő városa igen véletlen látogatást szenvedett Sept. 9-dikén a' *Soarlouis* városa béli *Frantziáktól*. A' város lakosai mindeneket oda hagyták, hogy életüket meg-tarthassák, és így a' minden örízet nélkül lévő város az ellenségtől egészen fel-prédáltaték. — 49 Tsázfári lisztel telyes hordók az ellenségtől el nem vitettethetvén, a' liszt ezekből ki-öntettettetett, és hogy haszon vehetlenné tételtethessék, lovak és emberek által tapodtatott az úttzakon öszve. — Sept. 14 dikéig még egy néhány rend béli ki-ütéseket tettek a' nevezett *Papi Fejedelem* földein ugyan ezen város-béliek. Így pusztították el *Sz. Wendel* városát, a' *Trändti* há-

rók Kastélyát, és Svartzenholtz nevű falut 2 mert-földnyire Trevirtől. — Sept. 13-dikán a' Mertzig városában meg-érkezett Prűszszus őrző Serget innen vizsgálta nyomták; és annyira ment a' dolog, hogy már ekkor Trévirben-is nevedett a' félelem, és a' várost igen sok Familiák kezdték meg-mozdúlható vagyonyaikkal együtt oda hagyni.

A' Thionville városát illető ostromról ilyen tudósítást adatott-ki a' Bétsi fő Hadi Kantzellária. — „ Sept. 12-dikén csak Frantzia Generál Broglie maradt vala a' Mosella vizének egyik partján valami gyalogsággal ezen város mellett. A' másik oldala felől a' Mosellának a' városba való menetel egészzen szabadon hagyattatott. Ezen jó alkalmatóságot a' Metz városba-béliek használni akarván, Thionvillenek segítségére 2 Batalionokat indítának a' Metzi Sergek közzül; a' mellyek Sept. 15-dikén Thionvillebe, arról az oldalról, melly az ostromló Sergektől egészzen szabadon hagyattatott vala, szerentsésen bé-is érkeztenek. — Hogy a' városbéliek még 15-dikben-is lövöldöztenek légyen kifelé a' miénkekre, bizonyos abból, hogy ezen napon is 2 Píkéten álló Horváth Országi határ katonáink, az ellenség ágyu golyóbífsától meg-ütöttetett le-eső kövektől meg-sebecsítettének.

Thionville mellett még egy Schmidt nevű Generális is el esett, ki-is halála előtt ezekre a' szók-
ra mondatik fokadtnak lenni: — „sajnálom, hogy egy ilyen szemét domb mellett vesztetem-el életemet. — Tsudállatoson, sőt azt mondhatjuk, hogy két halállal holt-még ugyan ezen ostrom mellett lett.

lett Májor *Erlach*. Ez alig érkezett-meg ide, és a' várhoz erősen közel tanálván menni, feje egy ágyu golyóbis által el-lövettetett. Midőn a' tisztektől és az ő több *Emigráns* Collégáitól tisztelegesen a' Sir felé kísértetnék, egy ágyu golyóbis érkezék a' várról, és egyik lábát el szakasztá.

Vandermers, az a' *Brábántziai* zenebona-béli ismeretes nevű Generális, meg-hólt. — Meg-hólt Gen. *Mirabó* is, a' Frantzia Emigránsok ugy nevezett *Fekete Legiójának* fő Vezére is, és *Frádyburgban* nagy pompával temettetett el.

Printz *Waldekról* azt írják, hogy *Thionville* mellett kapott sebé miatt meg-hólt *Luxemburgban*.

Két nevezetes Lengyel Generálisok u. m. H. *Poniatovszky* és Gr. *Wilhorzky* Bétsben vagynak; és a' Császári Királyi Udvarnál ismét szolgálatot keresnek.

Párisban a' múlt 1790-dik esztendőben egy afzozónynak 3 fiai egyszersemind születettvén, az egyik *Nemzetnek*, a' másik *Törvénynek*, a' harmadik Királynak neveztetett. A' két első, u. m. a' *Törvény* és a' *Nemzet* már meg-hóltanak, a' harmadik u. m. a' Király még életben vagyón.